

Horrors silenciosos

PONÇ PUIGDEVALL

Els privilegiats

Núria Perpinyà

Empúries

325 pàgines. 18 euros

De l'escriptura de Núria Perpinyà (Lleida, 1961) es poden esperar tots els qualificatius, però els únics que se saben segur que no poden aparèixer són els que estiguin relacionats amb conceptes com repetició, monotonia, avorriment, previsibilitat i comoditat creativa: qualsevol lector que conegui les tres novel·les que ha escrit Perpinyà sap amb prou alegria que el que caracteritza per damunt de tot la seva capacitat creativa és la implicació directa i radical amb l'afany de descobrir, explorar i conquerir nous territoris literaris on el rigor no està renyit amb l'entreteniment, l'humor i la voluntat de distorsionar la realitat a través de la forma i la paraula. Més enllà del canvi de registre que es viu en cada llibre seu, també és veritat que hi ha un fil comú que unifica la seva dedicació novel·listica: a l'altra banda de la investigació formal, tothom sap que Perpinyà és una experta en els jocs de paraules, que domina com

ningú la capacitat de la invenció d'atmosferes inèdites, que juga com vol amb l'art d'adjectivar, i que no li queda gaire més lluny la gran felicitat d'armar les frases de la manera que més li convé.

A *Els privilegiats* Perpinyà s'embarca en una altra peripècia narrativa per aventurar-se en un altre país literàriament desconegut: aquí el lector es troba dins d'un museu de poble, on la majoria d'obres d'art no són les autèntiques sinó simples reproduccions, i on els protagonistes indiscutibles són els vigilants de les diferents sales. Però a *Els privilegiats* el lector no es troba tampoc davant d'una novel·la ortodoxa —que no s'oblidi mai que s'està parlant d'una novel·la de Núria Perpinyà—, sinó que el que es va desplegant davant dels ulls és un híbrid que oscil·la entre la prosa narrativa i el diàleg teatral. La veu narradora que s'encarrega de tirar endavant els fragments pròpiament novel·listics té una ironia polivalent que aconsegueix que el lector no acabi de saber mai el nom del seu propietari.

D'altra banda, els fragments teatrals que dominen la major part del text serveixen per demostrar la gran

oïda perspicax que té l'autora a l'hora de copsar i reproduir els idiotismes, les frases fetes i altres elements retòrics de la verbalitat quotidiana. Però el que fascina més d'*Els privilegiats* és que Perpinyà posseeix prou talent per ensenyar les dents i aconseguir que la novel·la es pugui llegir amb múltiples direccions diverses: pot ser una novel·la costumista sobre la vida quotidiana dels vigilants d'un museu; pot ser una meditació sobre les misèries del turisme cultural; pot ser una reflexió sobre l'art vist com un museu dels horrors silenciosos i empolgats de la vida provinciana; pot ser una radiografia gens estranya sobre com la vida cultural s'enfonsa per culpa del poder polític i social; pot ser, al cap i a la fi, que *Els privilegiats* sigui una enorme broma sobre l'estupidesa humana, sobre la fragilitat de les relacions, i sobre l'estultícia que guia els lligams entre els diversos estrats que socialitzen les relacions entre els treballadors. No pot ser, en canvi, que hi hagi cap mena de dubte sobre *Els privilegiats* i Perpinyà, un dels noms imprescindibles d'ara i una de les novel·les que fan que l'inici de la temporada no sigui gens feixuga.